

20.02.2017

Kj/1

§ 169

V 1.3.2017, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite Kontupisteen ja Mellarin digipalveluiden jatkon turvaamiseksi

HEL 2016-010120 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa:

Esittelijän perusteluihin lisätään seuraava kappale:

"Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että Kontupisteen palveluja käyttä-neitä asukkaita ohjataan siirtymävaiheessa kaupungin toimesta aktiivi- sesti niiden palveluiden piiriin, joita tällä hetkellä on digitaalisten val- miuksien mahdollistamiseksi sekä huolehditaan matalasta kynnyksestä asiakkaiden neuvonnassa. Itä-Helsingissä Kontupistessä pitkään ko- keiltuja ja hyväksi havaittuja digitaalisen syrjäytymisen toimintamalleja levitetään muualle kaupunkiin mm. kirjastoissa."

Kannattaja: Laura Rissanen

Vastaehdotus:

Kaarin Taipale:

Päätösesityksestä poistetaan kappale (13):

"Viimeisen vuosikymmenen aikana on tapahtunut siirtyminen verkko- pohjaisiin ns. pilvipalveluihin. Verkkopohjaisia sähköposti- ja kotisivujen ylläpitopalveluita on saatavilla ilmaiseksi eikä palvelimen ylläpito tätä toimintoa varten ole enää tarkoituksenmukaista. Lisäksi kaupungin- kanslian ei ole tarkoituksenmukaista ylläpitää yksittäistä palvelinta ny- kytilanteessa, kun vapaasti käytössä olevia asiakaspäätteitä on tarjolla monissa virastojen toimipisteissä kuten kirjastoissa, monipuolisissa pal- velukeskuksissa, nuorisotaloissa, asukastaloilla ja työväenopistolla. Li- säksi yhä useammalla on käytössään oma kannettava tai mobiililaitte, jonka käytössä tarvitsevat neuvontaa."

20.02.2017

Kj/1

Esittelijän perusteluiden loppuun lisätään seuraava kappale:

"Kaupunginhallitus pitää tärkeänä Kontupisteen tarjoamien digipalvelujen, asiakaspäätteiden ja tietotekniikan tuen jatkamista. Kontupisteen toiminta täydentää kaupungin eri toimialojen digipalveluja matalan kynnyksen toiminnalla, johon yhdistyy vertaistukea, syrjäytymistä ehkäisevää toimintaa ja yhteisöllisyyttä. Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki voi tukea tällaista toimintaa joko jonkin toimialan yksikön (esim. sote tai kirjasto) kautta, tarjoamalla laitteita tai tukemalla Kontupisteen toiminnan jatkumista jonkin järjestön toimesta."

Kannattaja: Mika Raatikainen

Sanna Vesikansan ja Kaarin Taipaleen vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Sanna Vesikansan vastaehdotus

Ei-ehdotus: Kaarin Taipaleen vastaehdotus

Jaa-äännet: 9

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 6

Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Sanna Vesikansan vastaehdotuksen ääniin 9 - 6.

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Sanna Vesikansan vastaehdotuksen mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 14

Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Las-

20.02.2017

Kj/1

se Männistö, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1
Kaarin Taipale

Kaupunginhallitus hyväksyi Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 14 - 0 (1 tyhjä).

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Joonas Pekkanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 25031
joonas.pekkanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 46 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunginhallitus turvaa Kontupisteen ja Mellarin digipalveluiden ja -neuvonnan jatkumiseksi erityisesti tietokoneiden ylläpitoon riittävät resurssit vuodelle 2017. Samalla valtuutetut esittävät, että digisyrjäytymisen ehkäisemisessä otetaan myös koko kaupungin tasolla huomioon Kontupisteen toimintamallin kokemukset vertaistuesta ja matkan kynnyksen sosiaalityön palvelujen yhdistämisestä tietotekniikan tukeen.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

20.02.2017

Kj/1

Aloitteeseen on pyydetty lausuntoa suomenkielisen työväenopiston johdokunnalta, kulttuuri- ja kirjastolautakunnalta, nuorisolautakunnalta ja sosiaali- ja terveyslautakunnalta. Valmistelussa on lisäksi otettu huomioon Digitaalinen Helsinki -ohjelman liittymäkohdat aloitteen aiheeseen.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Aloitteessa esitetään, että Kontupisteen ja Mellarin digipalveluiden ja -neuvonnan jatkumiseksi erityisesti tietokoneiden ylläpitoon turvataan riittävät resurssit myös vuodelle 2017. Aloitteessaan valtuutetut esittävät myös, että digisyrjäytymisen ehkäisemisessä otetaan myös koko kaupungin tasolla huomioon Kontupisteen toimintamallin kokemukset vertaistuesta ja matalan kynnyksen sosiaalityön palvelujen yhdistämisestä tietotekniikan tukeen.

Kontupiste perustettiin Kontulan ostoskeskukseen osana Euroopan Unionin Urban II – yhteisöohjelmaa vuonna 2002 kulttuurikeskuksen hankkeena. Kontupisteen tavoitteena on ollut digisyrjäytymisen ehkäisy tarjoamalla ilmaisia nettiyhteyksiä, IT-koulutusta ja henkilökohtaista ohjausta. Mellunmäen ostoskeskuksen asukastila Mellariin perustettiin vastaava pienempi piste vuonna 2008. Vuonna 2013 kulttuurikeskus irtautui Kontupisteen ja Mellarin ylläpidosta. Irtautumisen yhteydessä sovitun mukaisesti sosiaali- ja terveysvirasto on vastannut vuodesta 2013 lukien sekä Kontupisteen että Mellarin vuokrista kokonaisuudessaan.

Mellunmäen vanhan ostoskeskuksen purkua ollaan käynnistämässä ja nykyuotoinen digipalveluiden tarjoaminen Mellarin tiloissa on jo lopetettu. Lausunnossaan kulttuuri- ja kirjastolautakunta toivoo, että Mellunmäen kirjasto- ja kulttuuripalvelut turvattaisiin osoittamalla uudet tilat esimerkiksi monitoimitalolle, jossa myös Mellarin asukastila voisi jatkaa toimintaansa.

Digineuvonnan osalta Kontupisteen resurssit ovat turvattu. Kontupisteessä saa edelleen neuvontaa ja opastusta laitteiden ja sähköisten palveluiden käyttöön. Sosiaali- ja terveysviraston aluetyön yksikön neuvot ovat asukkaiden apuna arkisin 8-16. Epävarmuus jatkuvuudesta on liittynyt vain yleisön käytössä oleviin nettipäätteisiin.

Kaupunginkanslian tietotekniikkaosaston keskitetyillä tietotekniikan määrärahoilla on hankittu Lasipalatsin mediakeskuksesta Kontupisteen asukkaiden käyttöön tarkoitettun palvelimen tekninen ylläpito 30.9.2016 asti. Palvelimella on ylläpidetty asukkaiden henkilökohtaisia sähköpostiosoitteita ja kotisivuja. Sama palvelin toimi myös Kontupisteen asiakkaiden vapaassa käytössä olevien nettipisteiden keskustietokoneena. Nettipisteet ovat olleet ns. tyhmiä päätteitä, joissa ei ole omaa suoritin-

ta. Palvelin on viimeksi päivitetty uuteen vuonna 2012 ja se alkaa olla käyttöikänsä päässä.

Viimeisen vuosikymmenen aikana on tapahtunut siirtyminen verkkopohjaisiin ns. pilvipalveluihin. Verkkopohjaisia sähköposti- ja kotisivujen ylläpitopalveluita on saatavilla ilmaiseksi eikä palvelimen ylläpito tätä toimintoa varten ole enää tarkoituksenmukaista. Lisäksi kaupunginkanslian ei ole tarkoituksenmukaista ylläpitää yksittäistä palvelinta nykytilanteessa, kun vapaasti käytössä olevia asiakaspäätteitä on tarjolla monissa virastojen toimipisteissä kuten kirjastoissa, monipuolisissa palvelukeskuksissa, nuorisotaloissa, asukastaloilla ja työväenopistiolla. Lisäksi yhä useammalla on käytössään oma kannettava tai mobiililaitte, jonka käytössä tarvitsevat neuvontaa.

Kaupunginkansliassa ryhdytty alustaviin selvitystoimenpiteisiin tarkoituksenmukaisen ratkaisun löytämiseksi nettipisteiden kustannustehokkaaseen tekniseen toteutukseen ja ylläpitoon. Ratkaisun tulisi olla mahdollisimman hyvin monistettavissa Kontupisteen lisäksi muihin kolmannen sektorin ylläpitämien tilojen julkisten nettipisteiden ratkaisuksi tarvittaessa.

Digiosaamisen vahvistamisen linjauksia on selkeytetty keväällä 2016 kaupungin omien toimijoiden, toimintaa koordinoineen Lasipalatsin Mediakeskus Oy:n sekä Enter ry:n kanssa. Taustalla oli kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosaston osallisuus- ja neuvontayksikön alkuvuodesta 2016 tekemä selvitys Digiosaamisen vahvistaminen Helsingissä.

Helsingin kaupunginkanslia kehittää digiosaamisen vahvistamista Helsingissä yhteistyössä kaupungin hallintokuntien ja järjestöjen kuten Enter ry:n kanssa. Digineuvontaa voi saada yli 150 kaupungin toimipisteessä. Avainasemassa ovat liki 200 digineuvojaa. Heistä noin 80 on kaupungin työntekijöitä ja 120 vapaaehtoisia, jotka palvelevat erityisesti sosiaali- ja terveystieteiden palvelukeskuksissa, nuorten ja kirjastojen toimipisteissä sekä työväenopiston toimintapisteissä. Tavoitteena on näiden digineuvojien koulutuksen ja asiantuntemuksen vahvistaminen ja samalla ajankohtaisen tiedon saaminen kaupungin digitaalisten palveluiden tilasta ja kehittämismahdollisuuksista.

Järjestöistä digineuvontaa tekevät muun muassa Enter ry:n ja Senioriverkon vapaaehtoiset. Digineuvonnassa tehdään oppilaitosyhteistyötä Haaga-Helia, Omnian ja Suomen Liikemiesten kauppaopiston kanssa. Vallilan kirjaston kokeiluhankkeessa aloitettu datanomiopiskelijoiden digitaalinen palvelu toimii nykyisin yli 20 kirjastossa.

Digitaalisen osaamisen vahvistaminen on osa Helsingin kaupungin strategiaa. Kaupungin johtamisen uudistamisen linjaukset painottavat jat-

20.02.2017

Kj/1

kuvaa yhteistyötä kaupunkilaisten kanssa ja kaupungin palveluiden rakentamista entistä asiakaslähtöisemmiksi. Digitaalinen Helsingin ohjelman tavoitteena on helpottaa arjen sujuvuutta kehittämällä kaupungin sähköisten palveluiden saatavuutta ja helppokäyttöisyyttä. Nämä tavoitteet luovat suuntaviivat myös digiosaamisen vahvistamiselle vuosina 2016 – 2017.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että nettipisteitä ja digineuvontaa tarjoavat virastot huomioivat asukkaiden yhdenvertaisuuden ja kustannustehokkuuden kehittäessään ja ylläpitäessään kaupunkilaisten digivalmiuksia parantavia nettipisteitä sekä neuvonta- ja opastuspalveluita yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Joonas Pekkanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 25031
joonas.pekkanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Digineuvontaa tarjoavat virastot

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.02.2017 § 138

HEL 2016-010120 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.02.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Silvia Modigin ehdotuksesta.

20.02.2017

Kj/1

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Joonas Pekkanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 25031
joonas.pekkanen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 15.12.2016 § 132

HEL 2016-010120 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Hakasen ym. aloitteessa kannetaan huolta matalan kynnyksen digitaalisten palvelujen jatkuvuudesta Kontulan Kontupisteessä ja Mellunkylän Mellarissa ja toivotaan niille jatkoa.

Nuorisolautakunta pitää digisyrjäytymisen ehkäisyä ja matalan kynnyksen digipalvelujen turvaamista tärkeinä asioina. Kontula ja Mellunkylä ovat tilastotietojen ja nuorisoasiainkeskuksen kokemuksen mukaan alueita, joille erityisen tuen kohdentaminen on mielekästä. Mahdollisuus osallistua yhteiskuntakeskusteluun ja käyttää peruspalveluja vähentää syrjäytymisen riskiä ja lisää integraatiota yhteiskuntaan. Kaupungin näkökulmasta tämän tyyppisiä palveluja tulee kuntalaisten yhdenvertaisuuden varmistamiseksi olla tarjolla myös Kontulaa ja Mellunmäkeä laajemmin koko kaupungin tasolla.

Digitaaliset palvelut ovat nopeasti vakiinnuttaneet asemansa keskeisenä väylänä sekä yhteiskunnan peruspalveluihin että osallisuuteen ja vaikuttamiseen kuntalaisten arjessa. Perustaitojen varmistaminen ja kynnyksen madaltaminen heikon valmiustason omaaville henkilöille on tärkeää. Digitaalisten valmiuksien lisääminen edistää myös kaupungin ja koko julkishallinnon palvelujen sähköistämistä, mikä luo edellytyksiä pitkän aikavälin tuottavuuden kasvulle ja innovatiivisuudelle.

Nuorisolautakunta näkee runsaasti mahdollisuuksia digitaalisuuden edistämisessä vertaistuen keinoin. Lähivuosina nuorisotyön palvelukonaisuudessa sekä koko kulttuuri- ja vapa-ajan toimialalla panostetaan vahvasti nuorisotyön digitalisaatioon ja luodaan nuorille mahdollisuuksia tuoda esille ja käyttää omia vahvuuksiaan. Monihallinnollisia kehittämisen ja yhteistyön mahdollisuuksia tulee tässä kehitystyössä tarkastella ennakkoluulottomasti.

20.02.2017

Kj/1

Kontupisteen ja Mellarin asiakaskunta painottuu vanhempiin ikäryhmiin, eikä kumpikaan toimintapiste siten palvele suoraan nuorisoasiainkeskuksen keskeistä kohderyhmää.

Nuorten palveluissa digitaalisen syrjäytymisen ehkäisy liittyy nuorisotyön sisältöihin niiden yhtenä osana. Näin nuorisoasiainkeskus ei anna omissa toimipisteissään nuorille kohdennettua digitaalista neuvontaa.

Nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että Kontupisteen digipalvelujen ja Mellarin toiminnan jatkuminen turvataan, tarvittaessa nykyiset tilat korvaavassa tilassa. Nuorisolautakunta toivoo, että vastaavanlaista toimintaa voidaan tuottaa muuallakin kaupungissa kuntalaisten yhdenvertaisten digipalvelujen varmistamiseksi. Samalla lautakunta toteaa, että Mellunmäessä tuotettavan kaltaista syrjäytymisen ehkäisemiseen, vertaistukeen ja alueellisen sosiaalityön verkostoihin nojaavaa digipalvelua ei voi korvata pelkästään yleisillä digipalveluilla.

Esittelijä

osastopäällikkö
Hannu-Pekka Polttila

Lisätiedot

Hannu-Pekka Polttila, osastopäällikkö, puhelin: 310 71612
hannu-pekka.polttila(a)hel.fi
Esa Härkönen, tietotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 89030
esa.harkonen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.12.2016 § 316

HEL 2016-010120 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveysvirasto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Yrjö Hakasen ym. valtuustoaloitteesta riittävien resurssien varaamisesta asiakkaiden käyttöön tarkoitettuihin tietokoneisiin ja muihin laitteisiin sekä tarvittaessa tekniseen tukeen ja neuvontaan Kontupisteen ja Mellarin kulttuuri- ja vapaa-ajankeksuksissa:

”Sähköisiä palveluja ja digitalisaatiota kehitettäessä on sosiaali- ja terveysviraston digisuunnitelman mukaisesti tärkeää varmistaa, että kaikilla väestöryhmillä on mahdollisuus käyttää myös näitä palveluja. Tätä varten sosiaali- ja terveysvirasto on hankkinut omiin asiakaspalvelupisteisiinsä työasemia kuntalaisten ja asiakkaiden käyttöön. Kontupiste ja Mellari eivät ole sosiaali- ja terveysviraston toimipisteitä, joten sosiaali- ja terveysvirasto ei hanki näihin toimipisteisiin tietokoneita.

20.02.2017

Kj/1

Samalla lautakunta pitää tärkeänä, että kaupunginhallitus osoittaa Kontupisteen ja Mellarin digineuvonnan tietotekniikan ylläpitoon tarvittavat määrärahat. Lautakunta pitää Kontupisteen ja Mellarin digineuvontaa ja vertaistukea tärkeänä osana alueellista, yhteisöllistä sosiaalityötä ja syrjäytymisen ehkäisemistä.

Työasemien lisäksi on tärkeää, että kuntalaisille ja asiakkaille on järjestetty myös tukea ja opastusta sähköisten palvelujen käyttöön. Tällä hetkellä Helsingin kaupungin palvelukeskus tarjoaa kaikille helsinkiläisille sähköisen asiointin help desk -palvelua puhelimitse arkisin kello 8.00–18.00. Sosiaali- ja terveysvirasto kouluttaa ja opastaa palvelukeskuksen help deskin työntekijöitä virastomme sähköisten ja digitaalisten palvelujen neuvonnassa. Lisäksi muun muassa kirjastojen työntekijät neuvovat kuntalaisia sähköisten palvelujen löytämisessä ja käytössä."

Käsittely

13.12.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin yksi vastaehdotus:

Vastaehdotus:

Jäsen Rene Hursti: Esitän, että vastaukseen toisen kappaleen jälkeen lisätään seuraavaa: "Samalla lautakunta pitää tärkeänä, että kaupunginhallitus osoittaa Kontupisteen ja Mellarin digineuvonnan tietotekniikan ylläpitoon tarvittavat määrärahat. Lautakunta pitää Kontupisteen ja Mellarin digineuvontaa ja vertaistukea tärkeänä osana alueellista, yhteisöllistä sosiaalityötä ja syrjäytymisen ehkäisemistä."

Kannattaja: Puheenjohtaja Maija Anttila

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus (jäsen Rene Hursti): Esitän, että vastaukseen toisen kappaleen jälkeen lisätään seuraavaa: "Samalla lautakunta pitää tärkeänä, että kaupunginhallitus osoittaa Kontupisteen ja Mellarin digineuvonnan tietotekniikan ylläpitoon tarvittavat määrärahat. Lautakunta pitää Kontupisteen ja Mellarin digineuvontaa ja vertaistukea tärkeänä osana alueellista, yhteisöllistä sosiaalityötä ja syrjäytymisen ehkäisemistä."

Jaa-äännet: 0

20.02.2017

Kj/1

Ei-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Leena Riitinen, Marko Rosenholm, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Rene Hurstin vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjää 2).

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Janne Romo, tietotekniikkavastaava, puhelin: 310 45436
janne.romo(a)hel.fi

Suomenkielisen työväenopiston jk 13.12.2016 § 77

HEL 2016-010120 T 00 00 03

Päätös

Suomenkielisen työväenopiston johtokunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Aloitteessa kannetaan huolta matalan kynnyksen digitaalisten palvelujen jatkuvuudesta Kontulan Kontupisteessä ja Mellarissa ja toivotaan niille jatkoa. Työväenopiston johtokunta näkee digisyrjäytymisen ehkäisyyn tärkeänä ja myös työväenopiston toimintaan liittyvänä asiana. Kaupungin näkökulmasta tämän tyyppisiä palveluita tulisi tarjota myös laajemmin koko kaupungin tasolla.

Kontupiste perustettiin Kontulan ostoskeskukseen osana Euroopan Unionin Urban II – yhteisöohjelmaa vuonna 2002 kulttuurikeskuksen hankkeena. Kontupisteen tavoitteena on ollut digisyrjäytymisen ehkäisy tarjoamalla ilmaisia nettiyhteyksiä, IT-koulutusta ja henkilökohtaista ohjausta. Mellariin perustettiin vastaava pienempi piste vuonna 2008. Kulttuurikeskus irtaantui Kontupisteen ja Mellarin ylläpidosta 2013 ja sen jälkeen on sosiaalivirasto maksanut tilojen vuokrat ja kaupunginkanslia hoitanut pisteiden teknistä ylläpitoa Lasipalatsin mediakeskuksen kautta. Työväenopistolla on ollut kurssitoimintaa Mellarissa sekä Kontupisteessä, mutta viime vuosina on kursseja keskitetty Stoaan ja

20.02.2017

Kj/1

muihin alueen isompiin pisteisiin muun muassa aikuisille sopivien opetustilojen vuoksi.

Työväenopisto tukee digisyrjäytymisen ehkäisyä järjestämällä lyhyitä ja pitkiä tietotekniikkakursseja ja infotilaisuuksia sekä it-opastusta kahdeksassa työväenopiston toimipaikassa eri puolilla Helsinkiä: Kaapelitehtaalla, Kanneltalossa, Malmitalossa, Opistotalossa, Oulukylätalossa, Pohjois-Haagassa, Silkkikutomossa ja Stoassa. Myös vuoden vaihteessa avautuvassa Maunula-talossa tullaan järjestämään it-opastusta. Opastusta järjestetään avoimissa oppimisympäristöissä vuosittain noin 2080 tuntia. Opistotalon Aino - avoin oppimiskeskus on arkipäivisin auki 6 tuntia, muissa toimipisteissä neuvontaa on 2-4 tuntia viikossa. Neuvontaa annetaan kaikissa ongelmissa ja tarpeissa: erityisesti kannettavien ja tablettien ongelmat, kännykkäopastus, Apple-opastus, digitaalisen sukututkimuksen opastus, kuvankäsittely ja videoeditointi sekä venäjänkielinen yleisopastus it-asioissa. Työväenopistolla on vapaaehtoisia vertaisohjaajia kahdessa omassa toimipisteessään ja neljässä kaupunginkirjastossa. Työväenopisto tekee myös yhteistyötä niin kirjastojen kuin järjestöjen, muun muassa Ikäihmisten tietotekniikkayhdistys ENTER ry:n kanssa. Työväenopiston neuvonta ja kurssitoiminta perustuvat ajatukseen, että lyhyiden tietoisuuksien sekä avoimen ja joustavan neuvonnan kautta kuntalaiset saavat akuutteihin tilanteisiinsa ratkaisuita ja motivoituvat tarvittaessa tavoitteellisemmille kursseille.

Työväenopisto järjesti vuonna 2016 yhteensä 664 atk-aiheista kurssia, 7 659 tuntia, opiskelijoita oli noin 5000. Matalan kynnyksen infotilaisuuksia järjestettiin kuusi ja niihin osallistui 250 henkilöä.

Työväenopisto sai 2000-luvun alkuvuosina kuusi mikrotukihenkilön vakanssia nimenomaan opetuksen tueksi ja kuntalaisten atk-taitojen kehittämistä varten. Heidän työhönsä on kuulunut kuntalaisten digitaitojen kehittäminen ja kuntalaisneuvonnan antaminen. Kasvatus- ja koulutus toimialan hallinto- ja tukipalveluihin siirtynee opiston nykyiset viisi it-tukihenkilöä. Johtokunta esittää että kaksi it-tukihenkilöä sijoitetaan työväenopiston organisaatioon varmistamaan kuntalaisten tietotekniikan neuvontapalvelu muutoksen yhteydessä.

Työväenopiston johtokunta pitää tärkeänä, että Kontupisteen digipalvelujen ja Mellarin toiminnan jatkuminen turvataan ja toivoo samalla, että vastaavanlaista toimintaa voidaan kehittää muuallakin kaupungissa. Työväenopisto on oman tehtävänsä mukaisesti tukemassa kuntalaisten digitaitojen kehittymistä. Mellarin ja Kontupisteen toimintaan opistolla ei ole suoraan osoittaa työresurssia, mutta esimerkiksi Stoassa ja Silkkikutomossa Herttoniemessä tällaista neuvontaa ja kurssitoimintaa on tarjolla.

20.02.2017

Kj/1

Taustatiedot

Kaupunginkanslia on pyytänyt suomenkielisen työväenopiston johtokunnalta 31.12.2016 mennessä lausuntoa Yrjö Hakasen ja 46 muun valtuutetun valtuustoaloitteeseen, jossa esitetään Kontupisteen ja Mellarin digipalvelujen turvaamista vuonna 2017 ja toimintamallin huomioimista koko kaupungin digipalvelujen suunnittelussa. Aloite on liitteenä 1.

Asiasta on pyydetty lausuntoa myös kulttuuri- ja kirjastolautakunnalta, nuorisolautakunnalta, sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä kaupunginkanslian viestintä- ja tietotekniikkaosastolta.

Esittelijä

rehtori
Taina Hannele Saarinen

Lisätiedot

Taina Hannele Saarinen, rehtori, puhelin: 310 88501
taina.h.saarinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 15.11.2016 § 111

HEL 2016-010120 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Hakasen aloitteessa kannetaan huolta matalan kynnyksen digitaalisten palvelujen jatkuvuudesta Kontulan Kontupisteessä ja Mellarissa ja toivotaan niille jatkoa.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää digisyrjäytymisen ehkäisyä tärkeänä asiana. Lautakunta pitää niin ikään tärkeänä tavoitteena matalan kynnyksen digipalvelujen turvaamista. Kaupungin näkökulmasta tämän tyyppisiä palveluita tulisi tasapuolisuuden nimissä olla tarjolla myös Kontulaa ja Mellaria laajemmin koko kaupungin tasolla. Tällä hetkellä Helsingin kaupungin eri hallintokunnat ja virastot antavat digineuvontaa varsin laajasti yli 150 pisteessä. Kulttuurikeskus ei anna omissa toimipisteissään digitaalista neuvontaa. Digitaalista matalan kynnyksen tukea toteutetaan Helsingissä ”Digitaalinen Helsinki –ohjelman linjausten mukaisesti.

Kontupiste perustettiin Kontulan ostoskeskukseen osana Euroopan Unionin Urban II – yhteisöohjelmaa v. 2002 kulttuurikeskuksen hankkeena. Kontupisteen tavoitteena on ollut digisyrjäytymisen ehkäisy tarjoamalla ilmaisia nettiyhteyksiä, IT-koulutusta ja henkilökohtaista oh-

jausta. Viime vuosina on laajennettu pisteen kulttuurisia sisältöjä muun muassa yhteistyöllä Suomen valokuvataiteen museon kanssa. Mellariin perustettiin vastaava pienempi piste vuonna 2008. Kulttuurikeskus irtaantui Kontupisteen ja Mellarin ylläpidosta 2013, koska tämän tyyppinen tietotekninen työ ei ole kulttuurikeskuksen toimintaa. Sen jälkeen on sosiaalivirasto maksanut tilojen vuokrat ja kaupunginkanslia resursoinut pisteiden teknistä ylläpitoa Lasipalatsin mediakeskuksen kautta.

Vuonna 2015 Kontupisteessä (Kontulan ostari, Mellunkylä) kävijöitä oli yli 50 000. Digineuvontaa ja ohjausta annettiin viikoittain ti–pe klo 9–18 sekä la klo 10–15. Päivittäin annettiin lyhytmuotoista neuvontaa sähköisten palvelujen käytössä, mobiililaitteiden toiminnasta, tulostuksesta yms. Keskimäärin 3–5 kertaa päivässä annettiin apua vaikeampiin ongelmiin, jolloin neuvonnan kesto palveluun varatussa huoneessa n. 15 minuutista pariin tuntiin. Ongelmat koskivat tietoturvaa tai haittaohjelmia, sähköisten palveluiden käytön opettelua, ohjelmien käyttöä ja laitteiden ohjelmisto-ongelmien ratkaisemista. Vuonna 2015 kahdenkeskiä neuvontatilaisuuksia kirjattiin noin 600.

Kontupiste antaa viikoittain ohjausta asiakkaille, jotka kertovat tullessaan Lähiöasemien tai kirjastojen opastuksella Kontupisteeseen, koska ensin mainittujen resurssit eivät ole riittäneet ongelmien ratkaisuun. Kontupisteen lisäksi Lasipalatsin Mediakeskus antaa digineuvontaa myös Mellupisteessä. Siellä kävijöitä vuonna 2015 oli arviolta noin 17 000.

Kontupisteen ja Mellupisteen asiakaskoneiden (yhteensä 24 kpl) poisto lisää osaltaan painetta kirjastolle, varsinkin Kontulan kirjastolle, jonka ASKO (asiakastyöasema) -kapasiteetti on jo nyt kovassa käytössä. Kirjaston näkökulmasta onkin tärkeää että tietokoneita ja digineuvontaa olisi tarjolla myös muualla kuin kirjaston tiloissa. Kirjaston palvelinkapasiteetti on myös rajallinen, samoin kuin henkilökunnan mahdollisuus tarjota opastusta. Kontupisteellä on myös oma vaikutuksensa koko Kontulan ostoskeskuksen profiloitumisen ja vetovoimaan.

Mellunmäen vanhan ostoskeskuksen purkua ollaan käynnistämässä. Sosiaalivirasto on jo luopunut palvelupisteestään Mellarissa. Ostoskeskuksen purku saattaa estää myös nykymuotoisten digipalveluiden tuottamisen Mellarissa.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää tärkeänä, että Kontupisteen digipalvelujen ja Mellarin toiminnan jatkuminen turvataan. Lautakunta toivoo, että vastaavanlaista toimintaa voidaan kehittää muuallakin kaupungissa. Samalla lautakunta toteaa, että tällaista syrjäytymisen ehkäisemiseen, vertaistukeen ja alueellisen sosiaalityön verkostoihin nojaavaa digipalvelua ei voi korvata pelkästään kirjastojen ja muilla yleisillä digipalveluilla.

20.02.2017

Kj/1

Lisäksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta toivoo, että Mellunmäen kirjasto- ja kulttuuripalvelut voidaan turvata osoittamalla uudet tilat esimerkiksi monitoimitalolle, jossa myös Mellarin asukastila voi jatkaa toimintaansa. Tällä ratkaisulla on kiire, koska nykyiset Mellarin tilat pitää tyhjentää jo keväällä talon purkamisen takia.

Käsittely

15.11.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Juha-Pekka Väisänen: Ehdotan, että lausunnon loppuun lisätään:

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää tärkeänä, että Kontupisteen digipalvelujen ja Mellarin toiminnan jatkuminen turvataan. Lautakunta toivoo, että vastaavanlaista toimintaa voidaan kehittää muuallakin kaupungissa. Samalla lautakunta toteaa, että tällaista syrjäytymisen ehkäisemiseen, vertaistukeen ja alueellisen sosiaalityön verkostoihin nojaavaa digipalvelua ei voi korvata pelkästään kirjastojen ja muilla yleisillä digipalveluilla.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Juha-Pekka Väisänen: Ehdotan, että lausunnon loppuun lisätään:

Lisäksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta toivoo, että Mellunmäen kirjasto- ja kulttuuripalvelut voidaan turvata osoittamalla uudet tilat esimerkiksi monitoimitalolle, jossa myös Mellarin asukastila voi jatkaa toimintaansa. Tällä ratkaisulla on kiire, koska nykyiset Mellarin tilat pitää tyhjentää jo keväällä talon purkamisen takia.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Ari Tolvanen, suunnittelija, puhelin: 310 37008

ari.tolvanen(a)hel.fi

Saara Ihamäki, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85503

saara.ihamaki(a)hel.fi